

فلسطین: صد و نود و پنجمین عضو یونسکو

پیروزی تاریخی برای مردم فلسطین، انزوای دیپلماتیک برای اسرائیل

بهروز عارفی

روز اول اکتبر 2011، در مجمع عمومی سازمان یونسکو (موسسه سازمان ملل متحد برای آموزش، علوم و فرهنگ)، فلسطین با اکثریت قاطعی، به عضویت کامل و دارای کلیه حقوق این سازمان درآمد.

از 174 کشور رای دهنده، 107 کشور رای مثبت، 14 کشور رای مخالف و بقیه رای ممتنع دادند. کشورهای که رای مخالف دادند، عبارتند از: ایالات متحده آمریکا، استرالیا، کانادا، آلمان، هلند، جمهوری چک، سوئد، لیتوانی، پاناما، جزائر کوچک سلیمان، ساموآ، مالائوس و وانواتو (واقع در جنوب آقیانوس آرام) و صد البته اسرائیل.

این رای نشانه انزوای دیپلماتیک اسرائیل است. به رغم فشارهای آمریکا و تهدیدهای اسرائیل، عضویت فلسطین در یونسکو طرح و به تصویب رسید. پیش از آن، فلسطین فقط عضو ناظر در این سازمان بود.

این پذیرش، پیروزی تاریخی در شناسایی بین المللی فلسطین و نخستین قدم در راه عضویت فلسطین به عنوان یک دولت در سازمان ملل است. این عضویت به فلسطینیان امکان می دهد که با پیوستن به کنوانسیون میراث جهانی، شرایطی به وجود آورند که مکان های تاریخی یا فرهنگی تحت حفاظت یونسکو در آیند. پیش از این، خطر انضمام این اماکن به اسرائیل وجود داشت.

معمار موفقیت دیپلماتیک فلسطین در یونسکو، الیاس صنبر است. او که نویسنده، شاعر، مترجم اشعار محمود درویش و استاد دانشگاه است، از زمان تصدی سفارت فلسطین در یونسکو تلاش های خستگی ناپذیری برای رسیدن به این هدف به عمل آورد. رای مثبت اکثریت اعضای یونسکو، اهمیت زیادی برای آینده فرهنگی فلسطین دارد. اولین ره آورد آن ثبت کلیه امور فرهنگی فلسطینی هاست. از جمله، ثبت بیت اللحم (زادگاه مسیح)، معبد ابراهیم در شهر الخلیل (حبرون) و اماکن مقدس در نابلس در میراث جهانی یونسکو.

از نقطه نظر نمادین، پذیرفته شدن فلسطین به عنوان دولت عضو امری اساسی است. صنبر می گوید که پیش از این «ما را بین سازمان، تشکیلات و سرزمین رده بندی می کردند» و «امروز ما به عنوان یک دولت واقعیت می یابیم». او در مصاحبه ای با رادیو اوریان (پاریس، 2 نوامبر 2011) اضافه می کند که «رابطه مکانیکی میان این عضویت با عضویت در سازمان ملل وجود ندارد ولی عامل ذهنی در بین نمایندگان نقش بازی خواهد کرد.

از نگاه الیاس صنبر، رای مثبت فرانسه مایه خوشحالی است و در رای مثبت تعدادی از کشورهای اروپایی بی تاثیر نبود. در حالی که خانم اشتون، مسئول انگلیسی امور خارجی اتحادیه اروپا تلاش بسیار

کرد که اروپائیان بصورت واحد، رای ممتنع بدهند. بریتانیا خود رای ممتنع داد اما یازده کشور اتحادیه اروپا رای مثبت دادند.

آمریکائیان برای رای مخالف خود، دو استدلال طرح می کنند. ابتدا ملاحظات دیپلماتیک را عنوان می کنند و این که این عمل «یک جانبه» بوده و «روند صلح را به خطر می اندازد». آمریکائی ها روشن نمی کنند که چگونه عضویت فلسطین در یونسکو می تواند به «صلح» آسیب برساند در حالی که عملکرد روزانه اسرائیل در ادامه اشغال، ادامه شهرک سازی، ایجاد دیوار جدائی و و سیاست های اسرائیل با حمایت کامل آمریکا، هیچ آسیبی به صلح نمی رساند؟ آنان فشار می آوردند که تاسیس فلسطین باید از مذاکره مستقیم با اسرائیل حاصل شود. اوپاما، این عمل را «زود رس و ضد سازنده» ارزیابی کرد. استدلال دوم آمریکائیان استناد به دو قانونی است که در سال 1990 (پیش از قراردادهای اسلو) و سال 1994 در کنگره آمریکا به تصویب رسیده اند. بر پایه آنان «کم ک مالی آمریکا به هر موسسه سازمان ملل که فلسطین را به عضویت کامل در آورد، ممنوع است». سفیر آمریکا در یونسکو دلیل این مخالفت را به الیاس صنبر چنین توجیه کرده است که او «زندانی این قانون ها» بود.

چند ساعت پس از عضویت کامل فلسطین در یونسکو، ایالات متحده پرداخت کمک 60 میلیون دلاری (22 درصد بودجه جاری سازمان) و 20 میلیون دلاری برای برنامه های ویژه یونسکو را قطع کرد. سه روز پس از آن، اسرائیل نیز پرداخت 2 میلیون دلار سهمیه خود را معلق کرد. البته اسرائیل برای «تنبیه» فلسطینیان، بی درنگ اجازه ساخت دو هزار مسکن دیگر را در شهرک های استعماری واقع در بیت المقدس و دیگر سرزمین های اشغالی کرانه باختری صادر کرد. اسرائیل همچنین پرداخت عوارض حاصل از صادرات و واردات کالا به فلسطین را نیز قطع کرد. به رغم روابط ویژه آمریکا و اسرائیل، ویکتوریا نولند، سخنگوی وزارت خارجه آمریکا تایید کرد که «عدم پرداخت سهمیه [آمریکا] می تواند به منافع ما صدمه بزند».

خانم ایرینا بوکووو، رئیس کل یونسکو اظهار داشت که امیدوار است این بحران گذرا باشد. او اعلام کرد که با کاسته شدن بودجه، «برنامه های کمک به رسانه ها در عراق، تونس، مصر و افغانستان، بازبینی کتاب های درسی در عراق و نیز برنامه های آموزشی در مورد هولاکوست دچار آسیب خواهند شد» او اضافه کرد که «یونسکو سکوی با اهمیت گفتگو و مذاکره از جمله در مورد برخی زمینه های کشمکش خاورمیانه بوده» و «باید این موقعیت کاملا حفظ شود».

الیاس صنبر در مصاحبه ای با روزنامه «اومانیته» (2 نوامبر 2011) می گوید: «ما این تصمیم را به منزله دستاورد کاملا مثبت و مفید برای فلسطین می نگریم. این موقعیت بصورتی تمام و کمال همه زمینه های یونسکو را به روی ما باز کرده و از این رو ما را در چهارچوب میراث جهانی به ثبت می رساند. ... دیگر نه از سرزمین های اشغال شده، بلکه کشور اشغال شده صحبت خواهد شد. به دلیل همین داده اساسی و فقط آن است که می توان خشونت را توضیح داد کهها آن به مبارزه با این تصمیم برخاستند. شنیده می شود که می گویند که این فلسطینی های بیچاره این همه مبارزه سخت را پذیرفتند که به یک نماد جدید دست یابند. اما اگر فقط یک نماد مطرح می بود، فکر می کنید که برای مقابله با تصمیم یونسکو، این همه و با این شدت دعوا به راه می انداختند؟ فکر می کنید که چنین مجازات هائی علیه این سازمان اعمال

می کردند؟ فراتر از کسب موقعیت یک عضو یونسکو، این رای تجسم پیشینه تاریخی است، به این معنی که فلسطین را به عنوان کشور فلسطین پذیرفته اند و در نتیجه این به منزله استقبال از یک خلق و نه جمعیت یک سرزمین اشغال شده است»

صنبر در مورد مجازات های اسرائیل علیه تشکیلات خود گردان فلسطین می گوید: «از اسرائیل چه کار دیگری ساخته است؟ شهرک سازی استعماری ادامه دارد، هم چنین سرکوب. آنان باغ های زیتون ما را نابود می کنند... آن ها تلاش می کنند تلقین کنند که ما در یک ویلای کوهستانی سوئیسی زندگی می کنیم. در صورتی که حقیقت ندارد. ما تحت اشغال به سر می بریم.»

پاریس، یکشنبه ششم نوامبر 2011

<http://dostan.mondediplo.com/spip.php?article305>